

POLEN, HET WALHALLA

Tekst en foto's: Adam Catka

Beste lezers van Waidmannsheil. Het is mij een genoegen om u op regelmatige basis bij te praten over de jachtmogelijkheden in mijn land, Polen. Mijn naam is Adam Całka. Ik ben 33 jaar en al heel mijn leven enthousiast jager. Ik ben afgestudeerd bosbouwkundige aan de landbouwuniversiteit van Poznan. In het dagelijks leven ben ik opzichter bij Staatsbosbeheer en lid van de Poolse jacht associatie. Daarnaast zit ik in de trofeeëncommissie in de regio Kalisz. Ook ben ik afgevaardigde van de Polish Hunting association voor de CIC juniorraad. Ik schrijf regelmatig artikelen voor Poolse jacht- en bosbouw tijdschriften en organiseer ik op maat gemaakte jacht- en natuurritten in Polen. U kunt mij bereiken via folusz@poczta.onet.pl

VOOR REEWILD

Polen is een geliefde jachtbestemming voor veel jagers uit West-Europa. De rijke fauna, jachttradities en de interessante prijsstelling zorgen dat ieder jaar duizenden jagers Polen bezoeken. Reeën zijn de meest bejaagde dieren in Polen. Deze schuwe dieren vinden in de uitgestrekte vlaktes van Polen ideale leefomstandigheden. Her en der verspreid staan de bosschages, akkertjes, weiden en lange bosranden die een mozaïek van ecosystemen creëren waar de reeën dol op zijn. De geschatte populatie is rond de 700.000 stuks, waarvan er jaarlijks 150.000 geschoten worden.

Experts zeggen dat in de meeste gedeelten van Polen de stand van de reeën onderschat wordt. Als we ons baseren op gegevens en proeftellingen van het onderzoeksinstituut van de Poolse jachtassociatie in Czempin, zouden we de stand van het reewild minstens 88% hoger moeten schatten. Sommige andere pogingen van universitaire afdelingen zijn zelfs nog optimistischer. In de jachtgebieden Leszno, Gorzów, Koszalin, Legnica, Wrocław en Szczecin werd de dichtheid in het voorjaar van 2008 geschat op meer dan 40 stuks reewild per 1000 ha bos en veld. Als we de academische discussie laten voor wat het is, kunnen we met zekerheid stellen dat Polen een paradijs is voor reeën en het selectieve beheer garandeert dat de leeftijdsstructuur van de bokken goed is.

Tijdens een avond stalken kan men makkelijk bokken aantreffen in hun vijfde, achtste of zelfs tiende levensjaar. Dit maakt Polen interessant voor jagers die prijs stellen op een gedenkwaardige trofee. Ondanks de hoge dichtheid van reewild zal niet iedere jager per definitie succesvol zijn in het vinden van zijn recordbok. Het hangt niet alleen af van een goede jacht, de voorbereiding is zeker zo belangrijk. Zomaar het eerste de beste jachtbu-

reau bellen is niet aan te raden. U moet weten waar het jachtbureau precies in Polen de jachten organiseert; de beste jachtgebieden liggen over het algemeen namelijk in het westen van Polen. Daarnaast wil ik uw aandacht vragen voor het gebied Lubelskie, een provincie

lappen of naast elkaar liggen. Het leefgebied van de geit kan dat van verschillende bokken doorkruisen en vice versa. Stukken van dit gebied kunnen ook gedeeld worden met andere reegeiten. De bok verdedigt zijn territorium vol overtuiging tegen andere bokken. In het ideale

“De zwaarste en één na zwaarste bok ooit geschoten in Polen komen uit dit gebied.”

in Zuid-Oost Polen waar regelmatig kapitale bokken worden geschoten. Dankzij de mineraalrijke gronden in deze regio, is het reewild hier zwaarder en zijn de geweien sterker. Het is statistisch bewezen dat het aantal zilveren en gouden medailles hier veel vaker voorkomen dan in de rest van Polen. De zwaarste en één na zwaarste bok ooit geschoten in Polen komen uit dit gebied.

Ook met regen kansen op succes.

Het gedrag van reeën en jachttechnieken

In tegenstelling tot grotere hertensoorten leven reeën solitair of in kleine groepjes. Tijdens de winter zijn ze gedwongen samen te leven in grotere groepen tot 50 dieren. Van april tot september hebben de geit en de bok ieder hun eigen territorium, welke elkaar kunnen over-

geval bevat het territorium voldoende voedsel, dekking en open plaatsen. De grootte van zijn areaal hangt af van het aantal bokken in dat gebied, het type begroeiing en is normaal gesproken een aantal hectares. Wanneer we een mooie bok zien, mogen we er vanuit gaan dat de volgende morgen of avond er een reële kans bestaat om hem weer te zien.

Het bokkenseizoen is behoorlijk lang in Polen, van 11 mei tot eind september. Tijdens zo'n lang jachtseizoen variëren de jachtkansen aanzienlijk. Het begin van het seizoen is relatief makkelijk en veel buitenlandse jagers komen in deze periode. Er is nog weinig blad aan de bomen waardoor het wild goed zichtbaar is en de nog niet bejaagde bokken zijn nog niet zo schuw en argwanend als later in het seizoen. Midden juni is alles groen en zijn de gewassen op de velden hoog waardoor de jacht moeilijker wordt. Jonge bokken zijn relatief makkelijk te zien omdat ze heel de dag actief zijn. De volwassen bok daarentegen weet zichzelf goed weg te stoppen en eenmaal bejaagd komen ze pas laat in het donker uit hun schuilplaatsen. De

oude kapitale bokken lijken van de aardbodem verdwenen. Dit betekent dat het in deze periode meer tijd en moeite kost om een oude bok te bejagen. Verschillende dagen achter elkaar jagen is niet altijd de garantie voor een kapitale bok. Je ziet er wellicht een in de verte, de stalk duurt echter te lang waardoor de bok weer in de dekking verdwijnt.

De mooiste en spannendste tijd: de bronst

Later in het seizoen begint de spannende bronsttijd. Dit is voor veel jagers de mooiste manier van jagen. Voor mij ook. Midden juli –afhankelijk van het weer– beginnen de boeren met het oogsten van de gewassen. De geoogste velden creëren een prachtig mozaïek voor de perfecte manier van stalken. Fiepen is de beste manier om de bokken binnen schot te krijgen. Als u nog nooit de kunst van het ree fiepen geprobeerd heeft, is het hoog tijd daar eens mee te beginnen. Hoewel uw gids over het algemeen erg goed geoefend is in dit fiepen, is het een enorme voldoening om het zelf succesvol onder de knie te krijgen. De eenvoudigste lokroep is het nadoen van een angstig reekalf. De reegeiten die in de buurt zijn reageren hier direct op, waarna vaak de bok verschijnt. Meestal is het echter een jonge onervaren bok. Een meer geraffineerde manier is het imiteren van het geluid van een bronstige reegeit. Na deze lokroep kunnen we bokken van alle leeftijden verwachten die zich in de buurt bevinden.

Na de bronst start een periode waarin de reeën rusten en veel eten. De avonden in september zijn dan ook moeilijk voor de jacht en weinig efficiënt. Ik adviseer u uw jachtreis niet te plannen van 15 juni tot 10 juli en na 15 september. Het is zonde van uw tijd, ook al beweert uw jachtreisorganisator het tegenoverstelde.

Men zegt dat slechte weersomstandigheden en langdurige regenval niet goed zijn voor de jacht op reewild. Ze zijn dan niet actief en blijven beschut in de bossen. Mocht het voorkomen dat tijdens uw jachtrip de regen gedurende enkele dagen met bakken uit de hemel komt, raak dan niet in paniek. Mijn ervaring van de afgelopen jaren is dat tijdens regenachtige dagen de jacht nog steeds erg vruchtbaar kan zijn. Meestal stopt het rond het middaguur vaak met regenen, al is het maar een half uur. Het reewild komt dan naar open stukken om hun jas te drogen omdat ze zich koud en nat voelen. In die tijd laveien ze intensief. Dit geeft goede kansen om een bok te schieten. De beste strategie is te wachten op een hoogzitz of in een auto tot het stopt met regenen en dan direct langs de geschikte plaatsen te stalken. Het is verbazingwekkend hoeveel reeën zich in de bosranden bevinden. Deze truc kennen niet veel jagers en velen van hen zitten dan thuis te wachten op beter weer.

Aan het einde van de reebronst, van midden tot eind augustus, kunnen de ervaren jagers het geluid imiteren van een reegeit die gedekt wordt door een bok. Dit geluid maakt zelfs de oudste bokken jaloers en zorgt dat ze te voorschijn komen.

De Poolse jagers schieten graag afwijkende geweien.

“Als u nog nooit de kunst van het reefiepen geprobeerd heeft, is het hoog tijd daar eens mee te beginnen.”

De jagers

In mijn regio komen de meeste jagers uit Nederland, Duitsland en Denemarken. Door de bank genomen duurt een jachtrip drie tot vijf dagen en is men in staat 5 tot 15 reebokken te schieten. Ik ken een jager die al vijftien jaar in Polen komt en meer dan 600 bokken heeft geschoten. Deze Belgische jager uit Wallonië is gespecialiseerd in medaillebokken. Afgelopen jaar slaagde hij erin om in twee weken tijd 17 bokken te schieten, de meeste waren zilveren of gouden medaille. Ik hoef niet uit te leggen dat een groot gedeelte van zijn zakgeld op gaat aan zijn hobby. Over het algemeen zijn de jagers zeer tevreden over hun verblijf in Polen en waarderen ze de Poolse gastvrijheid. De klacht die ik wel eens hoor, is dat de Poolse gidsen geen vreemde talen spreken. Om dit te voorkomen kunt u tijdens het boeken van uw trip al aangeven dat u een gids wenst die Engels of Duits spreekt.

Diploma voor juist afschet

De laatste jaren zien we een trend dat steeds meer jonge jagers naar Polen komen. Ze boeken kleine trofeeën omdat die goedkoop zijn en het gaat ze meer om het opdoen van ervaring. Afgelopen jaar begeleidde ik twee jonge Finse jagers die speciaal gekomen waren om tijdens de bronst te leren fiepen. Ze schoten vijf bokken, maakten minstens 100 foto's van bokken die op de fiep afkwamen en hadden nog nooit zo'n mooie jachtvakantie meegeemaakt.

Het jachtsysteem en procedures

In Polen hebben niet de grondeigenaren de jachtrechten maar de leden van de Poolse jachtvereniging (Polish Hunting Association). Je kan lid zijn van een georganiseerde jachtclub of individueel ingeschreven staan. Polen is verdeeld in 5250 jachtgebieden, ieder minstens 3000 ha groot. De jachtgebieden kunnen door de jachtclubs gehuurd worden op tienjarencontracten of zijn in handen van de staat. In het tweede geval worden de jachtgebieden Game Management Centres genoemd, (in het Pools afgekort OHZ) en deze worden veel beter beheerd dan de gewone jachtgronden. Ik wil benadrukken dat de OHZ's die eigendom van Staatsbosbeheer zijn, de meest interessante plaatsen zijn om te jagen. Goede wildstand, kundige boswachters en gidzen en de traditionele accommodaties in de boswachterswoningen worden gewaardeerd door buitenlandse jagers. Jaarlijks worden de jachtvelden van Staatsbosbeheer door circa 20.000 jagers bezocht. Gemiddeld besteedt een jager € 1.350,- euro per jachttrip. Volgens de Poolse wet kunnen buitenlandse jagers jachtrechten krijgen in Polen door een jachtreis bij een jachtreisbureau te boeken, lid te zijn van een Poolse jachtorganisatie of door een uitnodiging van het Ministerie van Landbouw. Er zijn geen andere mogelijkheden, het is dus moeilijk voor Poolse jagers om hun jachtvrienden uit het buitenland uit te nodigen.

Aan het einde van de jacht dienen de geschoten trofeeën aan de jachtcommissie getoond te worden. Ervaren boswachters regelen dit en vullen de benodigde papieren in. In de OHZ's worden de trofeeën door de jachttopzieners gewogen en worden er punten gegeven voor iedere trofee. Buitenlandse jagers hoeven zich over deze mysterieuze punten niet druk te maken maar voor de Poolse jagers is het erg belangrijk. In Polen is er een pun-

tensysteem voor selectief beheer bij reewild: groen betekent dat het goed afschot is, rood betekent dat het niet volgens het afschotplan is, blauw betekent afschot in een andere leeftijdscategorie dan gepland. Dit systeem is gebaseerd op de leeftijd van de bok en de vorm en het gewicht van de trofee. Het krijgen van twee rode punten kan een Poolse jager twee jaar uitsluiten van de jacht op reebokken. Op dit moment wordt er veel over dit systeem gesproken, zeker om dat buitenlandse jagers hier geen gehoor aan hoeven te geven, ondanks dat het wel een goed systeem is.

Volgens de gegevens van de bosinspectiedienst in Poznan is het gemiddelde gewicht van de bokkengeweien in de laatste tien jaar van 270 tot 350 gram gegroeid. Wanneer we een bok schieten met een trofee van meer dan 350 gram, zouden we een medaille verwachten maar alleen de trofeeën van symmetrische zesenders worden beoordeeld. De rest hangt af van schoonheid en eventuele aftrekpunten. Bokken uit bossen hebben meestal lichtere geweien maar zijn vaak mooi donker van kleur

met gepolijste uiteinden. Reebokken van de velden zijn lichter van kleur maar wegen vaak zwaarder. Mijn persoonlijke inschatting is dat in mijn regio op iedere 500 bokken één gouden medaille wordt geschoten. Poolse jagers schieten graag een medaillebok maar zijn toch meer gefocust om een interessant gevormde trofee te vinden voor selectief beheer. Ieder jaar is er aan het einde van het seizoen een trofeeëntentoonstelling. Commissies bestaande uit een afvaardiging van bosbeheer en Poolse jachtorganisaties geven je punten en in iedere categorie worden oorkondes uitgereikt. Op deze tentoonstellingen kan men een goed beeld krijgen van de kwaliteit van de trofeeën in de verschillende Poolse regio's.

Ik hoop dat ik u op basis van bovenstaande beschrijving een wat duidelijker beeld heb gegeven van de jacht op reewild in Polen en dat u tijdens een volgende jachttrip geniet van ons mooie land, goede wildstand en onze welgemeende gastvrijheid. 🐾

**“Gemiddeld besteedt een jager
€ 1.350,- euro per jachttrip.”**